HE 309/2018 vp

Hallituksen esitys laiksi kalastuslain muuttamiseksi

Maa- ja metsätalousvaliokunta 1.2.2019

Kalastusneuvos Eija Kirjavainen, MMM

Erityisasiantuntija Jouni Tammi, MMM

- Hallituksen esitys sisältää kahden pykälän muutoksen kalastus-lakiin
- Ehdotukset koskevat eräiden uhanalaisten ja taantuneiden kalalajien laittomaan pyyntiin liittyvän seuraamusjärjestelmän kehittämistä sekä Ylä-Lapin asukkaiden kalastusmahdollisuuksien parantamista.
  - Muutos kalastuslain 10 §:ään (Oikeus Ylä-Lapin kalastuslupaan)
  - Uusi 119 § (Menettämisseuraamus)

- 5.10.2018 lausunnolle laitettu hallituksen esitysluonnos piti sisällään muutosesityksiä kaikkiaan 27 kalastuslain pykälään. Suurin osa muutoksista oli pieniä täsmennyksiä.
- Esitysluonnokseen annettiin kaikkiaan 99 lausuntoa. Lausuntopalautteen suuren määrän, näkemysten jakautumisen sekä valmisteluaikataulun tiukkuuden johdosta hallituksen esitys rajattiin koskemaan Ylä-Lapin kalastuslupaa sekä menettämisseuraamusta.
- Esityksestä on pidetty saamelaiskäräjälain 9 §:n mukainen neuvottelu Saamelaiskäräjien edustajien kanssa.

Oikeus Ylä-Lapin kalastuslupaan lohen ja taimenen nousualueilla

- Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutosta kalastuslain 10 §:ään, jossa säädetään oikeudesta Ylä-Lapin kalastuslupaan.
- Esityksen mukaan Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntalaisilla olisi jatkossa oikeus lunastaa Metsähallitukselta henkilökohtainen kausilupa kalastukseen omassa kunnassa sijaitseville valtiolle kuuluville lohen sekä taimenen nousualueille.
- Voimassa olevan kalastuslain mukaan lohen ja taimenen nousualueille myydään lupia erikseen ja ne ovat käytännössä olleet vuorokausilupia, joiden saatavuuden ja hinnoittelun osalta paikkakuntalaiset ovat olleet samassa asemassa muualla asuvien kanssa.

- Esitys parantaisi saamelaiskulttuuriin kuuluvan perinteisen kalastuksen harjoittamisedellytyksiä ja helpottaisi paikkakuntalaisten kalaan pääsyä.
- Vaelluskalakantojen elinvoimaisuus turvattaisiin antamalla Metsähallitukselle mahdollisuus asettaa lupiin tarvittavia lupaehtoja.
- Metsähallituksella olisi mahdollisuus jatkossakin myöntää kaikkien ostettavissa olevia maksullisia kalastuslupia Ylä-Lapin lohen ja taimenen nousualueille.
- Tarkoituksena on, että kausilupa olisi omakustannushintainen. Maksusta säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lasten ja nuorten kalastusharrastuksen tukemiseksi alle 18-vuotiaille kausilupa olisi maksuton.

Menettämisseuraamus (1)

- Parantaisi kyseisten kalalajien suojelullista asemaa lainsäädännössä ja vahvistaisi näiden lajien suojelua ja elpymistä

  - koskisi uhanalaisia ja taantuneita lajeja: **lohi, järvilohi, ankerias, nahkiainen, taimen, harjus, nieriä, jokirapu, siika mereen laskevassa joessa tai purossa**

- Tiettyjen kalastusrikosten ja -rikkomusten yhteydessä tuomittaisiin valtiolle menetettäväksi se arvo, joka rikoksen kohteena olevalla kalalla on lajinsa edustajana

  - Tulisi sovellettavaksi kalastusrikkomusten yhteydessä kun rikkomus koskee kalastustapoja, pyyntimenetelmiä ja kalastusvälineitä, tiettyjä alueita, ajankohtia, rauhoituksia, kiintiötä, kalalajin pyyntimittaa

  - Edellyttäisi kaikissa em. rikkomustapauksissa kalayksilön vapauttamisvelvollisuuden laiminlyöntiä eli saaliiksi ottamista

Menettämisseuraamus (2)

- Esitetty seuraamusjärjestelmä on pääpiirteittäin samanlainen kuin luonnonsuojelulaissa (1096/1996) metsästyslaissa (615/1993) on säädetty rauhoitetuille eläimille ja kasveille sekä riistaeläimille
- Esityksessä mainittujen kalalajien määritetyistä yksiköistä ja niille vahvistettavista arvoista säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella
- Arvon määräytymiseen vaikuttaisi erityisesti lajin tai sen kannan uhanalaisuus ja esiintymisalueen pinta-ala